

**Leksands kommun
Kommunrevisionen**

Till Kommunstyrelsen

Revisionsrapport granskning av årsredovisningen för 2016

Kommunrevisionen har granskat den av kommunstyrelsen upprättade årsredovisningen för 2016. Den sammanfattande bedömningen är att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Leksands kommun lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Räkenskaperna är i huvudsak upprättade enligt god redovisningssed.

Vi konstaterar i övrigt att reservering till resultatutjämningsreserv inte föreslås i enlighet med fullmäktiges fastställda riktlinjer. Maximal reservering kommer att överskridas i och med årets föreslagna reservering.

Kommunrevisionen önskar svar om vad anledningen är till att gällande reglemente avseende resultatutjämningsreserv inte följs.

Av rapporten framgår att det finns vissa delar av årsredovisningen som kan behöva utvecklas, men detta ingår som ett led i den löpande utvecklingen och vi önskar inget svar från kommunstyrelsen kring dessa noteringar.

Rapporten översändes härmed till kommunstyrelsen.

Leksand 2017-04-25

För kommunrevisionen

Kerstin Furöstam
Ordförande

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2016

Leksands kommun

*Pär Månsson
Certifierad kommunal
revisor*

*Helena Steffansson
Carlson
Certifierad kommunal
revisor*

Kristin Ringholm

April 2017

Innehåll

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	3
2.1.	Syfte och revisionsfrågor	3
2.2.	Revisionskriterier	4
3.	Granskningsresultat	5
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	5
3.1.1.	Iakttagelser	5
3.1.2.	Revisionell bedömning	7
3.3.	God ekonomisk hushållning.....	8
3.3.1.	Iakttagelser	8
3.3.2.	Revisionell bedömning	9
3.4.	Rättvisande räkenskaper	11
3.4.1.	Iakttagelser	11
3.4.2.	Revisionell bedömning	13

1. *Sammanfattning*

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för 2016. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2016.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?

Vi bedömer att årsredovisningen allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Kommunen lever upp till kommunallagens krav på ekonomi i balans. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen i allt väsentligt innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

Vi konstaterar i övrigt att reservering till resultatutjämningsreserv inte föreslås i enlighet med fullmäktiges fastställda riktlinjer. Maximal reservering kommer att överskridas i och med årets föreslagna reservering.

- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Vi bedömer att årets resultat i allt väsentligt är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för 2016 är i det närmaste uppfyllda. Det övergripande överskottsmålet uppgår till 3,2 procent för perioden 2014-2018 och uppfylls.

Vi bedömer utifrån årsredovisningens återrapportering verksamhetsmålen uppfyllelse som god. Kommunstyrelsens egen bedömning av de verksamhetsmässiga målen är att merparten av dem uppfylls helt eller delvis.

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Räkenskaperna är i huvudsak upprättade enligt god redovisningssed.

Avvikelse mot god redovisningssed finns beträffande överföring av resultaträkningen från redovisningen till årsredovisningen.

2. Inledning

I lag om kommunal redovisning regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är styrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.1. Syfte och revisionsfrågor

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9 a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Nämndernas rapportering till fullmäktige har granskats såsom den presenteras i årsredovisningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för

att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Vårt uppdrag omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens ekonomikontor. Granskningen har utförts enligt god revisionssed med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktas i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på de två utkast till årsredovisning som erhöles 2017-03-31 samt 2017-04-10. Kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2017-04-11 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2017-05-09.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef och två ekonomer.

2.2. Revisionskriterier

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL)
- Lag om kommunal redovisning (KRL)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Fullmäktiges beslutade mål om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Iakttagelser

Förvaltningsberättelsen är uppdelad i tre delar. Det framgår inte av innehållsförteckningen, utan får utläsas inne i årsredovisningen. Mellan del ett och två lämnas redogörelse för årets verksamhet och mellan del två och tre redovisas räkenskaperna för kommunen. Årsredovisningens avslutning omfattar del tre av förvaltningsberättelsen följt av räkenskaperna för den sammanställda redovisningen.

Utveckling av kommunens verksamhet

I förvaltningsberättelsen redovisas väsentliga händelser som inträffat under och delvis efter räkenskapsåret. Framförallt beskrivs måluppfyllelse och framtida prioriteringar och utmaningar samt årets händelser ur ett ekonomiskt perspektiv.

Av årsredovisningen framgår i viss omfattning den förväntade utvecklingen inom olika verksamheter. Utmaningar och förutsättningar för Leksands kommuns förväntade utveckling beskrivs där personal- och kompetensförsörjning, inflytande och delaktighet samt digitalisering framhålls som prioriterade frågor att hantera. Beskrivningen kan med fördel utvecklas avseende till hur detta kommer att påverka kommunens ekonomi och prioriteringar inom olika områden.

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen ett flertal uppgifter om personalen i form av diagram och information om bland annat kompetensförsörjning, ledarskap och arbetsmiljö.

Det framgår att den totala sjukfrånvaron har ökat jämfört med föregående år.

Förvaltningsberättelsen innehåller även information om andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten. I verksamhetsberättelsen beskrivs årets verksamhet med flertalet nyckeltal kopplat till områdena utbildning och barnomsorg, omsorg och hjälp samt uppleva och göra. Verksamhetsberättelserna lyfter årets väsentliga händelser på ett tydligt och bra vis.

Förutom nyckeltal för verksamheten finns ekonomiska nyckeltal i tabell *Fem år i sammandrag*. Analys och beskrivning av dessa sker i förvaltningsberättelsens avsnitt *Ekonomi*. Vi anser i likhet med tidigare år att nyckeltalen kan kompletteras med uppgifter för kommunkoncernen.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar (i del tre) en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och verksamhet. Särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretagen lämnas i enlighet med RKR 8.2. Dels redovisas interna mellanhavanden dels lämnas separata verksamhetsberättelser för koncernföretagen. Två

organisationsscheman beskriver verksamheten, dels ett över Leksands kommun och den kommunala organisationen, dels en totalbild över kommunkoncernen Leksands kommun.

Investeringsredovisning

Årets investeringar redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Upplysningar om budgetavvikelser för större investeringar beskrivs i avsnitt *Investeringar*. Överensstämmelse finns med övriga delar i årsredovisningen.

Av investeringsredovisningen går att utläsa årets nedlagda utgifter i jämförelse med budget samt årets erhållna inkomster i jämförelse med budget samt nettoinvesteringar. Jämförelse sker med föregående år. Anskaffning och försäljning av omsättningstillgångar, så kallade exploateringsfastigheter, sker på separat rad.

Driftredovisning

Utfallet av kommunens driftverksamhet redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Upplysningar om orsaker till sektorernas budgetavvikelser lämnas i avsnittet *Ekonomi*. Överensstämmelse finns med övriga delar i årsredovisningen.

Förutom kommunstyrelsen finns inga övriga nämnder redovisade separat i den samlade driftredovisningen (individnämnd, jävsnämnd, valnämnd och krisledningsnämnd samt gemensamma nämnder). Budget och utfall för dessa övriga nämnder redovisas i en separat tabell inom förvaltningsberättelsens kapitel *Ekonomi*. I övrigt lämnas ingen särskild redogörelse av övriga nämnders verksamhet, utfall och budgetavvikelser i årsredovisningen.

Balanskravsresultat

Förvaltningsberättelsen innehåller en balanskravsutredning i enlighet med KRL 4:3a. Balanskravet för år 2016 har uppfyllts. Från tidigare år finns inget negativt balanskravsresultat att reglera. Av upplysningarna i förvaltningsberättelse framgår att 29,2 mnkr föreslås reserveras till så kallad resultatutjämningsreserv (RUR).

Fastställda riktlinjer för RUR (KF 2015-11-23) reglerar vad den totala reserveringen till RUR får uppgå till. Den totala reserveringen i RUR får maximalt uppgå till 6 procent av de senaste tre årens genomsnittliga nivå på skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

För år 2016 medför det ett tak för total reservering till RUR motsvarande 48 126 tkr. I och med styrelsens förslag till årets reservering överskrider nivån med 12 382 tkr. Föreslagen reservering till resultatutjämningsreserv är därmed inte enlighet med fullmäktiges fastställda riktlinjer.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering av ekonomisk ställning. Enligt KRL 4:5 skall förvaltningsberättelsen innehålla en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning. I förvaltningsberättelsen återfinns en utvärdering som tar sin utgångspunkt i utvecklingen av eget kapital och soliditet. Av fullmäktiges fastställda finansiella mål framgår att soliditeten ska öka sett över en treårsperiod och att förstärkning av eget kapital ska ske med 2,3 mnkr under en 25-årsperiod. Utöver dessa beskrivs och analyseras likviditet, låneskuld, skuldsättningsgrad och soliditet.

Vi vill framhålla att för att en fullödig utvärdering skall kunna ske bör mål för den finansiella ställningen anges. Vi anser att målnivåer bör finnas fastställda för samtliga mål som utvärderas.

3.1.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Vi bedömer att förvaltningsberättelsen i allt väsentligt innehåller den information som ska ingå enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

Vi noterar dock att förvaltningsberättelsen är uppdelad på flera delar i årsredovisningen. För en ökad tydlighet rekommenderar vi att förvaltningsberättelsen, vars innehåll regleras i lag och rekommendationer, lämnas som ett sammanhållet kapitel.

Vi konstaterar i övrigt att reservering till resultatutjämningsreserv inte föreslås i enlighet med fullmäktiges fastställda riktlinjer. Maximal reservering kommer att överskridas i och med årets föreslagna reservering.

3.3. God ekonomisk hushållning

I förvaltningsberättelsen görs en sammanfattande avstämning med inriktning mot kommunens beslutade mål för god ekonomisk hushållning avseende verksamhet och ekonomi.

Kommunfullmäktige har 2015-11-23, § 163 fastställt ett mål- och budgetdokument *Mål och Budget 2016-2018*, innehållande en Vision 2025 för Leksands kommun år 2025. För att nå visionen har fullmäktige beslutat om femton övergripande mål för förvaltningen att arbeta med.

Kommunens finansiella mål fastslogs inför budget 2009 i *Leksands Mål och Budget åren 2009-2011* och lyder att överskottet i genomsnitt under fem år ska vara minst 3 % för kommunen. Årsgenomsnittet utgörs av planperioden samt föregående två års utfall. För planperioden och året 2016 har fullmäktige fastställt, ett tillfälligt, lägre överskottsmål. Målet är fastställt till 2 % av skatter och bidrag gällande en planperiod om föregående två år och kommande tre år, i detta fall åren 2014-2018. Därutöver finns av förvaltningen tre beslutade kompletterande finansiella mål.

3.3.1. Iakttagelser

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget 2016:

Finansiella mål	Styrelsens bedömning	Måloppfyllelse
<u>Resultatmål</u> Avkastning i procent (2 eller 3 procent) av skatter och bidrag, gällande en planperiod om föregående två år och kommande tre år, i detta fall åren 2014-2018.	Överträffas för det enskilda året.	Uppfyllt
<u>Nettokostnadsökningsmålet</u> Nettokostnadernas utveckling i förhållande till skatter och bidrag per år (Avvikelse i procent av utfall mot nettobudget för sektorerna). Nettokostnaderna ska öka mindre än skatter och bidrag per år.	Marginellt högre än skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnning.	Uppfyllt
<u>Budgetmålet</u> Avvikelse i procent av utfall mot nettobudget för sektorerna, driftbudget skall hållas totalt sett.	Inte lyckats följa budgeten.	Inte uppfyllt
<u>Soliditetsmålet</u> Soliditetsförändring jämförelse över tre år, förbättring ska årligen ha skett jämfört med föregående års rullande treårsperiod.	Har stärkts.	Uppfyllt

Av redovisningen framgår att tre av fyra finansiella mål uppfylls. Styrelsen gör bedömningen att samtliga finansiella mål uppfylls. I sammanhanget konstateras att lämnade uppgifter för resultatmålet pekar på utfall för år 2016 och inte utfall för genomsnittligt överskottsmål enligt *Mål och Budget*.

I analysen av årets resultat redogör däremot styrelsen för att det genomsnittliga överskottet för perioden 2015-2019 uppgår till 2,6 procent. Av *Mål och Budget 2016-2018* definieras dock planperioden som 2014-2018.

Resultatmålet uppgår till 3,2 procent för perioden 2014-2018 enligt definition i *Mål och Budget 2016-2018*. Nettokostnaderna har, exklusive jämförelsestörande poster, ökat med 5,2 procent medan skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämningsbidrag har ökat med 5,3 procent. Budgetmålet uppnås inte då sektorernas lämnar en negativ avvikelse mot budget motsvarande 1,5 mnkr. Soliditetsmålet redovisar en förbättring från 45,9 procent till 46,7 procent för rullande treårsperiod.

Mål för verksamheten

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget 2016. Av den framgår att 5 av 15 verksamhetsmål är uppfyllda och att 10 av 15 mål är delvis uppfyllda, av styrelsen definierat som hög respektive godkänd måluppfyllelse.

För varje verksamhetsmål finns en eller flera indikatorer fastställda. Utfall för 54 (44) indikatorer lämnas med beskrivning av indikator och källa. Upplýsning om vilken målnivå som skall uppnås för respektive indikator lämnas inte.

I jämförelse med år 2015 års utfall (årsredovisning 2015) uppnår procentuellt ett färre antal indikatorer godkänd respektive hög måluppfyllelse år 2016. För år 2015 hade 37 av 44 indikatorer godkänd eller hög uppfyllelse medan motsvarande utfall för år 2016 är 42 av 54 indikatorer. Indikatorer som saknar resultat har ej medräknats.

Kommunstyrelsens egen bedömning är att merparten av verksamhetsmålen har hög eller godkänd måluppfyllelse, samt att utvecklingen går i positiv riktning jämfört med föregående år. Det förklaras framförallt av nya mål och ändrade indikatorer.

Vi konstaterar att det finns indikatorer med utfall 70 % som ha bedöms hög måluppfyllelse (helt uppfylld) medan 71 % bedöms som låg måluppfyllelse (inte uppfylld). För en tydligare redovisning anser vi det därför vore värdefullt att redovisningen kompletteras med uppgift om vilken målnivå som skall nås för att indikatorn skall anses uppfylld.

3.3.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årets resultat i allt väsentligt är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. De finansiella målen för 2016 är i det närmaste uppfyllda. Budgetmålet uppnås inte med anledning av att sektorerna redovisar en negativ avvikelse med - 1,5 mnkr. Summa för verksamheterna redovisar dock en positiv avvikelse om 5,7 mnkr. Det övergripande överskottsmålet uppnås dock.

Vår bedömning är att förvaltningsberättelsen innehåller en utvärdering avseende det finansiella målen med betydelse för god ekonomisk hushållning. För en tydligare redovisning föreslår vi att utfall för finansiella mål ur perspektivet god ekonomisk hushållning redovisas i tabell samt att redovisning av fastställt överskottsmål redogörs för i enlighet med fastställd budget.

Vi bedömer utifrån årsredovisningens återrapportering verksamhetsmålen uppfyllelse som god. Kommunstyrelsens egen bedömning av de verksamhetsmässiga målen är att merparten av dem uppfylls helt eller delvis.

Vi anser dock att kommunstyrelsens sammanvägda bedömning inte är tydlig för samtliga mål då underliggande indikatorer sammanvägs till hög respektive godkänd måluppfyllelse. Det påverkar dock inte den totala bedömningen av enskilda indikatorer för verksamhetsmålen.

Vi bedömer att en samlad redovisning ges av verksamhetsmålen grad av uppfyllelse för året 2016, varvid ett eller flera mått (indikatorer) per mål redovisas med utfall och måluppfyllelse.

3.4. Rättvisande räkenskaper

3.4.1. Iakttagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd enligt KRL 5:1 och omfattar tillräckliga noter.

Resultaträkningen redovisar i allt väsentligt samtliga kommunens intäkter och kostnader för året samt hur det egna kapitalet har förändrats under räkenskapsåret. Jämförelse med föregående år lämnas för varje delpost.

Årets resultat är positivt och uppgår till +37,8 mnkr (+41,1 mnkr). Resultat medför därför en positiv avvikelse mot budget med 25,9 mnkr. Av lämnade resultatkommentarer redogörs för budgetavvikelserna.

I jämförelse med föregående år har verksamhetens intäkter ökat med 66,7 mnkr och verksamhetens kostnader med 107,3 mnkr. Av lämnade upplysningar framgår om orsakerna till ökningen.

Resultaträkning, mnkr	Utfall 2016	Budget 2016	Budget-avvikelse	Utfall 2015
Verksamhetens intäkter	263,8	148,4	115,4	197,1
Verksamhetens kostnader	-1 026,6	-909,5	-117,1	-919,3
Jämförelsestörande post	-0,1		-0,1	8,4
Avskrivningar	-39,2	-46,8	7,6	-39,2
Verksamhetens nettokostnader	-802,1	-807,9	5,8	-753,0
Skatteintäkter	686,0	689,0	-3,0	656,8
Generella statsbidrag och utjämning	152,0	133,5	18,5	139,4
Finansiella intäkter	4,8	2,2	2,6	2,2
Finansiella kostnader	-2,9	-4,9	2,0	-4,3
Årets resultat	37,8	11,9	25,9	41,1

Vid granskningen av resultaträkningen och överföringen till årsredovisningen har bland annat noterats att det finns poster som justerats manuellt. Det innebär att det delvis saknas spårbarhet mellan resultaträkning i redovisningen och årsredovisningen. Bland annat avser det del av utbetalt generellt statsbidrag i december 2015 avseende så kallade flyktingmedlen.

Balansräkning

Balansräkningen är uppställd enligt KRL 5:2 och omfattar tillräckliga noter.

Balansräkningen redovisar i allt väsentligt kommunens tillgångar, avsättningar och skulder per balansdagen. Balansposterna är i huvudsak fullständigt redovisade, existerar, är rätt periodiserade samt har värderats enligt principerna i KRL. Brister finns bland annat avseende klassificeringen mellan långfristiga och kortfristiga skulder. Balansomslutningen är knappt 2 mnkr för hög, vilket visserligen inte påverkar utfallet av årets resultat men påverkar nyckeltal och dess förändring över tid.

Från och med 2014 finns ett specifikt krav på komponentavskrivning av materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4). Under år 2014 vidtogs åtgärder för anpassning av redovisningen till kravet. Samtliga av kommunens befintliga fastigheter med väsentliga värden har komponentindelades. Arbetet med indelning av komponenter för gator och vägar påbörjades avseende befintliga anläggningstillgångar under år 2015. Anpassningen har inte genomförts vare sig under 2015 eller 2016. Nyinvesteringar avseende gator och vägar är

komponentindelade från år 2014. I samband med bokslutsarbetet för år 2016 har uppmärksamats att det är möjligt att gator och vägar är redovisade med för låg avskrivningar, vilket beror på hur systemstödet behandlar, bearbetar och hanterar uppgifter inom anläggningsreskontran. Därmed konstateras att det finns en osäkerhet i värderingen av materiella anläggningstillgångar. Vi vill påtala att det är av största vikt att detta utreds under 2017 samt att befintliga anläggningar (till och med 2013) för gator och vägar indelas i komponenter.

Vid granskningen av balansräkningen har följande noterats:

- Kortfristig del av långfristig skuld har inte omklassificerats som kortfristig del av långfristig skuld.

Övrigt

Rutiner kring och bokslutsdokumentation av periodiseringar i samband med bokslutet har utvecklats positivt jämfört med tidigare år.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd i enlighet med gällande rekommendation. Den omfattar tillräckliga noter. Överensstämmelse med övriga delar av årsredovisningen finns i allt väsentligt.

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunens räkenskaper men omfattar inte motsvarande noter. Avvikelse mot god sed finns därmed avseende notupplysningar som inte lämnas i samma omfattning som för kommunen.

I årsredovisningen redovisas, dels kommunens räkenskaper för tre år, dels i separata räkenskaper koncernens uppgifter jämte kommunens. Noterna till de senare är dock inte fullständiga i enlighet med de noter som redovisas för kommunen.

Utifrån gällande rekommendationens intentioner är vår uppfattning att kompletta noter bör redovisas till de räkenskaper som avser både kommunen och koncernen och att dessa får en mer central roll i årsredovisningen. Om det sedan finns önskemål om att redovisa uppgifter för kommunen separat (för att till exempel jämföra tre år), utgör detta en frivillig uppgift som kan redovisas i förenklad form. För att täcka in väsentliga delar kan förslagsvis kapitel *Fem år i sammandrag* kompletteras med dessa uppgifter.

Konsolideringen innefattar samtliga de företag som enligt kraven i RKR:s rekommendation 8.2 Sammanställd redovisning ska ingå. Eliminering av koncerninterna poster har i allt väsentligt utförts.

Tilläggsupplysningar och redovisningsprinciper

Årsredovisningen lämnar i huvudsak tillräckliga tilläggsupplysningar och redogör för tillämpade redovisningsprinciper i tillräcklig omfattning.

Av kommunens redovisning framgår att samtliga leasingavtal klassificeras som hyresavtal och att avtal endast förekommer för fordon och maskiner. I genomförd granskning har konstaterats att leasingavtal avseende fordon är tecknade med avtalstid överstigande 36 månader och avtal för kopieringsmaskiner är tecknade till och med år 2020. Av RKR 13.2

framgår att upplysningar fördelade på förfallotidpunkter ska lämnas för ej uppsägningsbara operationella leasingavtal med en avtalstid som överstiger tre år.

3.4.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Räkenskaperna är i huvudsak upprättade enligt god redovisningssed.

Avvikelse mot god redovisningssed finns beträffande överföring av resultaträkningen från redovisningen till årsredovisningen.

2017-04-25

Helena Steffansson Carlson
Uppdragsledare

Pär Månsson
Projektledare